

Rekonstruktiv bäckenbottenkirurgi

Kortversion av årsrapport från GynOp-registret
avseende operationer utförda år 2023

Författare:

Ida Bergman

Registeransvarig för delregistret för rekonstruktiv
bäckenbottenkirurgi

MD, PhD, Södersjukhuset, Stockholm

Figurer och dataanalys:

Statistiker Registercentrum Norr, Umeå

Redaktör:

Birgitta Renström, nationell koordinator, GynOp, Umeå

Publicerad 2024-07-11

THE SWEDISH NATIONAL QUALITY REGISTER
OF GYNECOLOGICAL SURGERY

Inledning

Nedan följer en kortversion av årsrapporten som innefattar rekonstruktiv bäckenbottenkirurgi i Sverige. Med rekonstruktiv bäckenbottenkirurgi menar vi framfallsoperationer och lagning av missade eller felläkta förlossningsskador.

Läsaren bör ha i åtanke att antal operationer avser patienter som opererats under det gångna kalenderåret (år 2023). Däremot redovisar 1-årsresultaten hur det gått för de kvinnor vi opererat under kalenderåret 2022.

Vi ser att Sverige under år 2022 "opererade i kapp" en del av vårdskulden efter Covid-19-pandemin. Under år 2022 utfördes totalt 6876 rekonstruktiva bäckenbottenoperationer jämfört med referensåret 2019 då siffran låg på cirka 6000 operationer i Sverige. Under år 2023 har det utförts rekordmånga ingrepp, hela 8312 stycken.

Hoppas du får en intressant och givande lästund.

Summering av datakvalitet

GynOp har tagit fram en interaktiv rapport, GynOp Direkt, som finns på hemsidan <https://statistik.incanet.se/gynop/>. I den rapporten framgår varje delregisters täckningsgrad (antal operationer registrerade i GynOp i jämförelse med antal registrerade operationer i Patientregistret hos Socialstyrelsen). Per klinik redovisas bland annat andelen ifyllda läkarformulär, andel utskickade enkäter samt svarsfrekvenser för enkäterna. Sammanfattningsvis är saknade uppgifter inte ett stort bekymmer vad gäller delregistret "Rekonstruktiv bäckenbottenkirurgi".

Nedan listas riksgenomsnitt för några viktiga datakvalitetsaspekter:

- Täckningsgrad 95 %
- Svarsfrekvensen för den enkäten inför operation är 96 %
- Svarsfrekvensen för enkäten 8 veckor efter operation är 94 %
- Svarsfrekvensen för enkäten 1 år efter operation är 86 %
- Av alla formulär som skall fyllas i av läkare (anamnes/status, operation, utskrivning) är 93% ifyllda (gäller när operationsformuläret är ifyllt). Av de ifyllda operationsformulären är nästintill 100% komplett ifyllda.

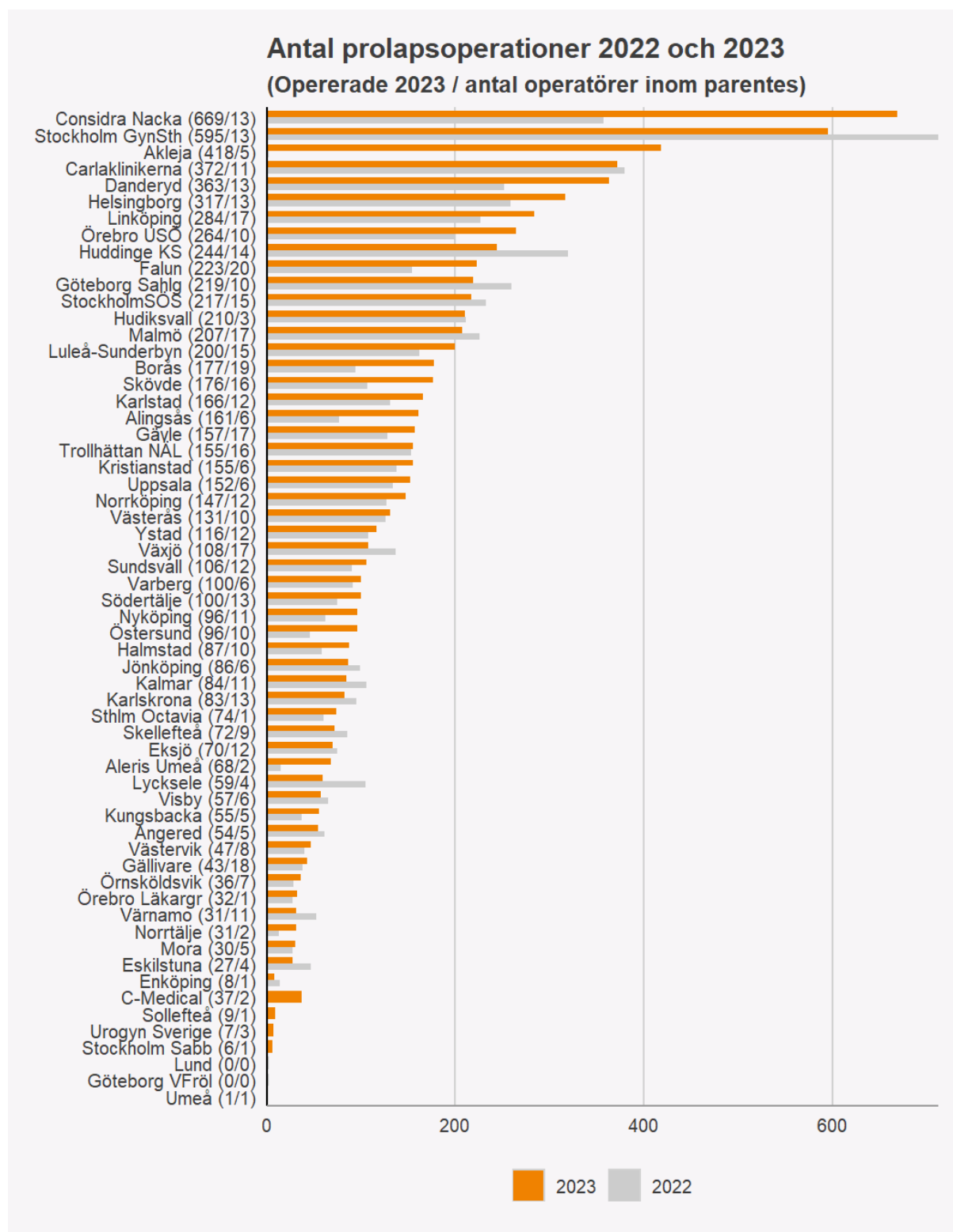
Utförda operationer

I tabellen nedan redovisas totala antalet rekonstruktiva bäckenbottenoperationer under senaste åren.

Tabell 1. Antal registrerade bäckenbottenoperationer under de senaste sex åren

År	Antal
2018	6014
2019	6187
2020	4431
2021	5326
2022	6902
2023	8312

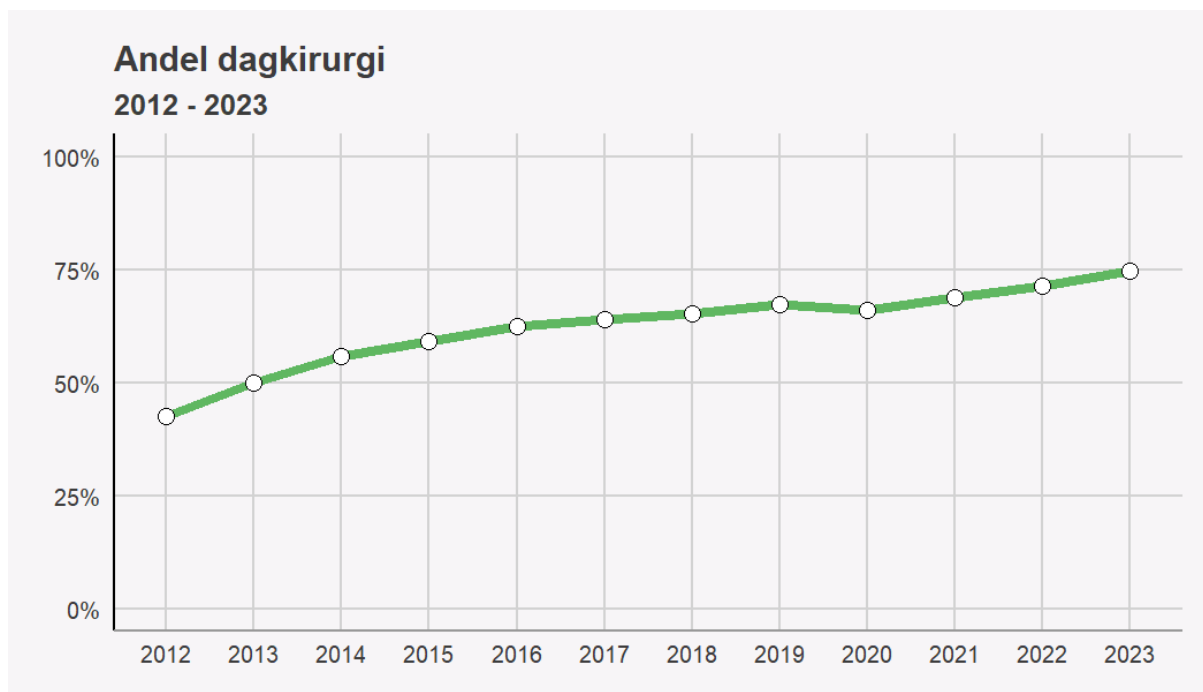
Figur 1 nedan visar totala antalet utförda ingrepp per klinik under år 2023 och förändringen i antal jämfört med år 2022.

Figur 1. Antal utförda operationer 2022 och 2023 uppdelat per klinik.

Dagkirurgi

Med dagkirurgi menar vi att patienten går hem samma dag som operationen utförs. Att bäckenbottenoperationer görs i dagkirurgi fortsätter att bli alltmer vanligt. Trenden kryper sakta uppåt år för år och under 2023 utfördes hela 75 % av alla ingrepp i dagkirurgi.

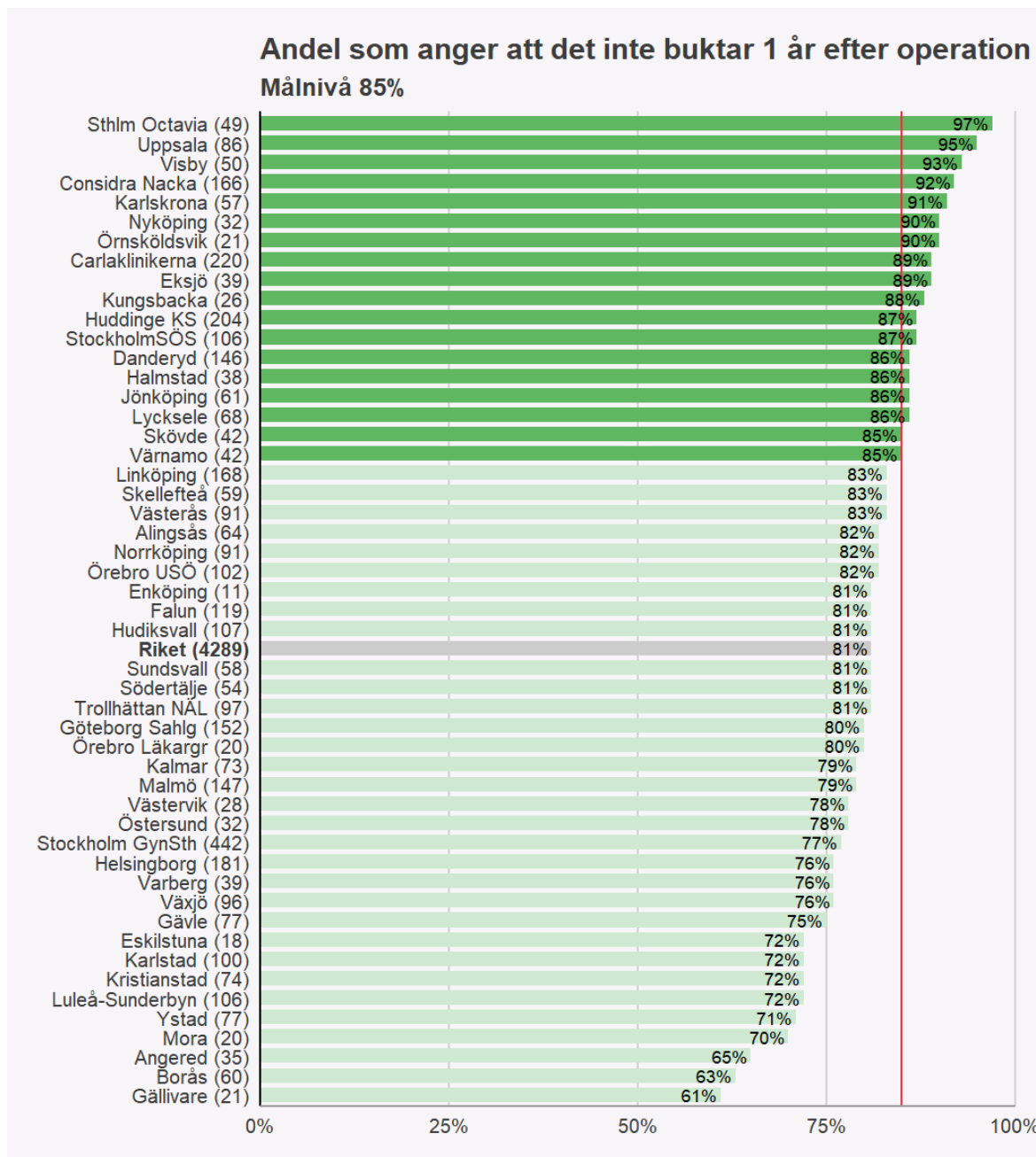
Figur 2. Andel dagkirurgi 2010 - 2023. Med dagkirurgi menas att patienten har gått hem samma dag som operationen utfördes.

Resultat

Vid bedömning och värdering av resultat är det viktigt att ha i åtanke att vissa kliniker har specialuppdrag där de opererar de svårare fallen eller patienter som har annan komplicerad samsjuklighet eller svår övervikt. Man kan då inte förvänta sig att resultaten blir lika bra för denna patientgrupp.

Globuskänsla ett år efter operation

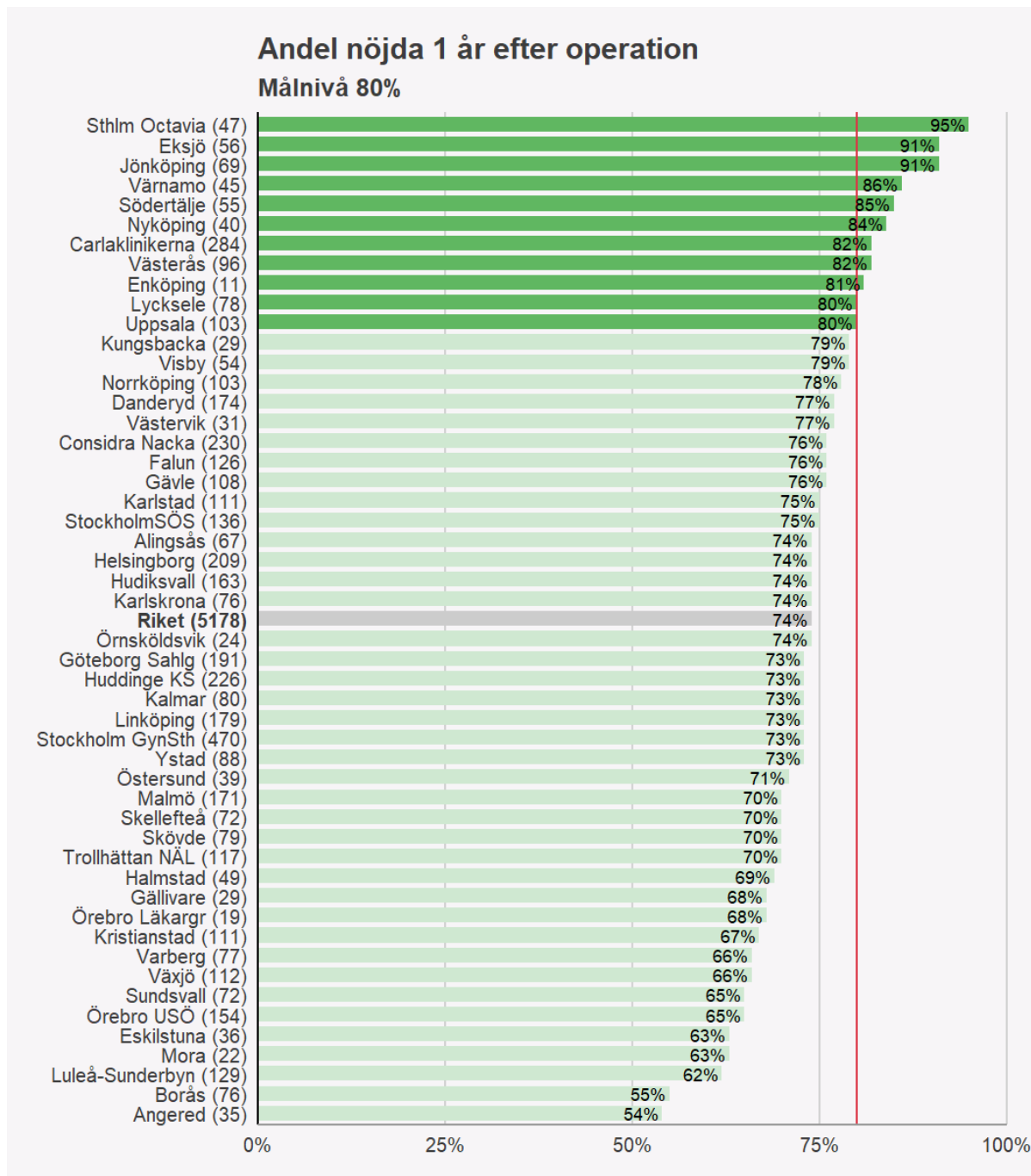
Avsaknaden av symptomet globuskänsla (att patienten ser eller känner något som buktar ur slidan) har visat sig hänga samman med om patienten upplever sig botad eller ej efter sin operation. Det är väl känt att risken för återfall efter framfallskirurgi är relativt hög (kring 20-30%). Majoriteten får sitt återfall inom det första året efter operation. I figur 3 presenteras vad patienterna som opererats under år 2022 svarat i 1-årsenkäten. I GynOp-enkäten lyder frågan "Har du en känsla av att något buktar i slidan". Svartalternativen är uppdelade i ja/nej enligt följande; aldrig, nästan aldrig och 1–3 gånger/månad till "nej" och 1–3 gånger/vecka och dagligen till "ja".

Figur 3. Andel patienter som anger att det inte buktar 1 år efter operation. OBS! Patienterna är opererade under 2022.

Nöjdhet ett år efter operation

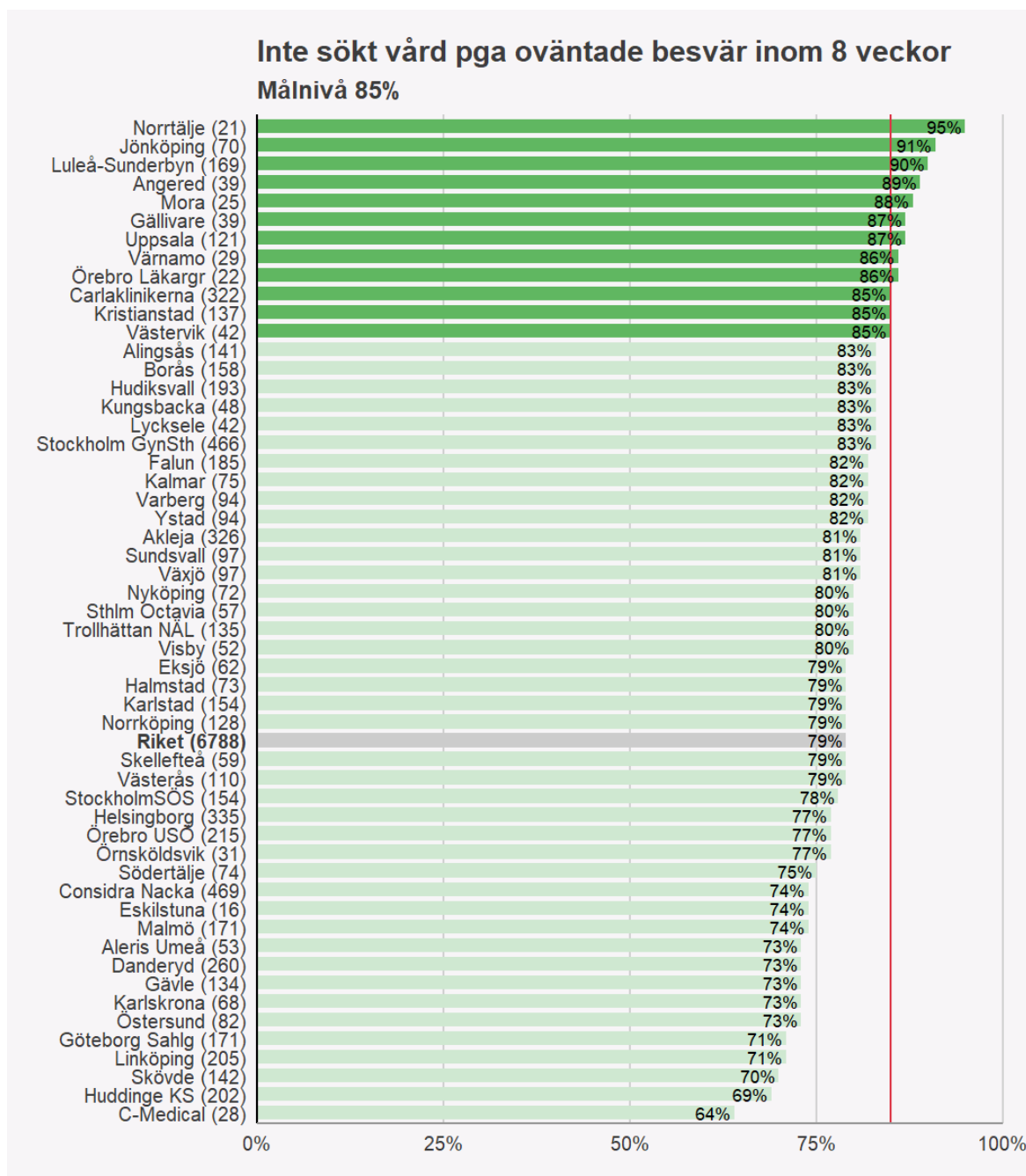
Eftersom känslan av att något buktar i slidan inte ringar in hela resultatet, är patientrapporterad nöjdhet sannolikt det enskilt viktigaste utfallsmåttet när vi skall utvärdera slutresultatet efter kirurgi som görs i syfte att förbättra patientens livskvalitet. Det är till exempel tänkbart att en patient som botas från sin känsla av att det buktar men som får smärta vid samlag eller nytillkommet urinläckage blir missnöjd med resultatet. Figur 4 redovisar patientnöjdhet ett år efter kirurgi.

Figur 4. Andel nöjda 1 år efter operation. OBS! Patienterna är opererade under 2022.

Oväntade besvär inom 8 veckor postoperativt

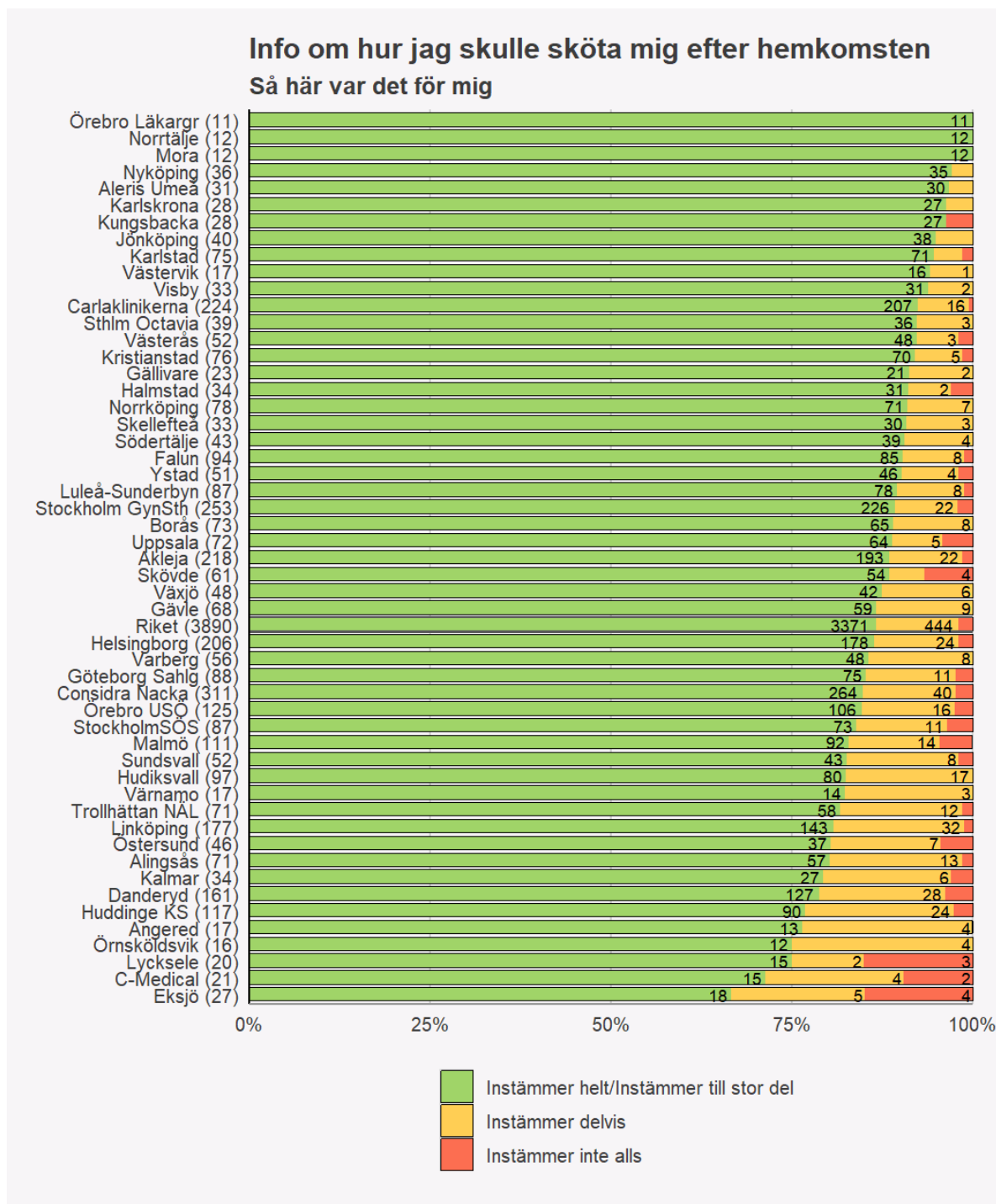
Figur 5 nedan presenterar andelen patienter som opererats under år 2023 som inte behövt ha någon vårdkontakt (fysiskt besök) på grund av ett oväntat besvär eller komplikation inom 8 veckor efter operationen. Kliniker där en hög andel av patienterna måste uppta ett extra mottagningsbesök under återhämtningstiden efter operation bör göra en intern analys av vad detta kan tänkas bero på. Finns det modifierbara faktorer? Kan smärtlindringen optimeras i högre utsträckning? Behövs en bättre skriftlig postoperativ information? Rekommenderas laxerande rutinmässigt för att minimera risken för postoperativ förstoppning? Är sjukskrivningslängden tillräcklig?

Figur 5. Ej behövt söka sjukvård för oväntade besvär inom 8 veckor efter operation.

Patientinformation

En patient som svarar på 8-veckorsenkäten via webben får efter ordinarie enkät en fråga om hon kan tänka sig att svara på frågor om hur hon upplevde kvaliteten på den vård hon fått. En av de frågor som patienterna värderar som ytterst viktig är "Jag fick bra information om hur jag skulle sköta mig efter hemkomsten". De kliniker som ligger längst nere bör se över sina rutiner kring postoperativ patientinformation.

Figur 6. Info om hur jag skulle sköta mig efter hemkomsten. Så här var det för mig.